

Tirsdag den 10. juli 2018, kl. 20:00

Isabelle FAUST (D) og Anne Katharina SCHREIBER (D), violiner
 Danusha WASKIEWICZ (P), bratsch; Kristin von der GOLTZ (D/N), cello
 James MUNRO (AUS), kontrabas; Lorenzo COPPOLA (I), klarinet
 Teunis van der ZWART (NL), horn; Javier ZAFRA (E), fagot

Anton WEBERN (1883 - 1945)

Seks bagateller for strykekvartet, op. 9, 5'

*Mässig - Leicht bewegt - Ziemlich fliessend –
 Sehr langsam - Äusserst langsam - Fliessend*

F. SCHUBERT (1797 - 1828)

Strykekvartet nr. 12 c-mol, D 703, "Quartettsatz",
 10'

Anton WEBERN (1883 - 1945)

Seks bagateller for strykekvartet, op. 9 (igen), 5'

--- kort pause, 5-10 minutter ---

F. SCHUBERT (1797 - 1828)

Oktet i F-dur, D.803 (1824), 60'

- I. *Adagio – Allegro – Più allegro*
- II. *Adagio*
- III. *Allegro vivace – Trio – Allegro vivace*
- IV. *Andante – variations. Un poco più mosso –
 Più lento*
- V. *Menuetto. Allegretto – Trio – Menuetto –
 Coda*
- VI. *Andante molto – Allegro – Andante molto
 – Allegro molto*

--- efter koncerten serveres en drink ---
 --- næste koncert begynder ca. 22:15 ---

10:00 Et kvarter med gårdsdagens kunstner
 16:00 Andreas Borregaard: *J. Walshe*
 17:15 Koncertintroduktion v. Valdemar Lønsted
 20:00 Isabelle Faust (D) med venner
 22:30 A. Borregaard: *Simon Steen-Andersen*

Om musikken

Webern og Schubert

Hvad kunne forbindelserne være mellem den anden og den første Wienerskole? De er mange. Arnold Schönberg, Alban Berg og Anton Webern var særdeles traditionsbevidste, og især Webern havde en direkte emotionel linje til Schuberts musik. Som ung cellist spillede han de to klavertrioer, han arrangerede flere af Schuberts lieder for en wienerklassisk orkesterbesætning, han bearbejdede satser fra Schuberts tidlige klaversonater, og i 1930 blev han opfordret til at dirigere seks tyske danse af Schubert, der netop var blevet opdaget. Som dirigent fremførte Webern hyppigt Schuberts symfonier og sågar hans Es-dur-messe. Jo, der var et åndsslægtskab mellem de to, hvad man måske ikke umiddelbart skulle tro.

Inden tolvtonemusikken blev formuleret som en praksis fra 1920'erne og frem, komponerede Schönberg og hans elever det, man kalder atonal musik, som man kort kan definere som musik, der ikke forholder sig til dur- og moltonearterne. Webern var den mest radikale fornyer med et koncentreret og aforistisk tonesprog, især i hans i bogstaveligste forstand enestående kammermusikværker. Det æstetiske dogme er klart: væk med patos, væk med overlæssede partiturer, musikken skal være kort og koncis, og alligevel skal den indeholde de tusindvis af mangfoldige og ulogiske sansninger, som et menneske kan rumme på samme tid. Weberns 6 bagateller for strygekvartet er et forsøg på at skabe sådanne "nie erhörte Klänge", som Stockhausen formulerede en ny tids musik en del år senere. Hver stemme fører tilsyneladende sit eget liv, men der er en overordnet fokusering på to intervaller: sekunden og den formindskede kvint. 'Non multa, sed multum', skrev Webern til en ven om disse bagateller: ikke meget i omfang, men meget i indhold.

Schubert på tærsklen til den store musik

Meget tyder på, at Schubert var ved at nærme sig et vendepunkt i sin instrumentalmusik omkring 1820. Forinden havde han komponeret 6 symfonier og 11 strygekvartetter, forbillederne havde været Mozart og Haydn, den lyslevende Beethoven havde han skævet til i grænseløs beundring, men nu var han blevet modnet og behøvede tid til at finde en ny vej – ved siden af Beethoven. Schubert eksperimenterede, mange uafsluttede projekter stammer fra denne tid, og et af dem er en strygekvartet i c-mol. Førstesatsen er overleveret, og det er mageløs musik, rastløs, dramatisk, lyrisk syngende, maskulint udfarende, en bebuder af helt nye tanker.

År på år gik, Schubert lagde endnu flere værker til side, blandt andet symfonien i to satser, vi kalder 'Den ufuldendte', og alvorlig sygdom stødte til. Men på den første dag i marts 1824 færdiggjorde han en oktet i F-dur. I samme måned kom to strygekvartetter, 'Rosamunde' og 'Døden og Pigen'. Og umiddelbart efter nævnte Schubert i et brev, at han håbede med disse værker at berede vejen til den store musik, idet han mente symfonier i Beethovens forstand. Oktetten var en bestilling fra grev Ferdinand Troyer, amatørklarinetist og førstehovmester hos ærkehertug Rudolf, en af Beethovens mest nærtstående mæcener. Beethovens septet i Es-dur har sikkert været forbilledet, Schubert satte en ekstra violin til, så besætningen hos ham blev to violiner, bratsch, cello, kontrabas, horn, fagot og klarinet. Det er et sekssatset værk med en konstellation, som overskred den private kammermusiksfære i Wien, og det gjorde den sandelig også på de indre linjer.

Hvad der måske er mest slående og samtidig den gennemgående tendens i alt, hvad der nu kom fra Schuberts hånd, angår den harmoniske udvikling

10:00 Et kvarter med gårsdagens kunstner
16:00 Andreas Borregaard: *J. Walshe*
17:15 Koncertintroduktion v. Valdemar Lønsted
20:00 **Isabelle Faust (D) med venner**
22:30 A. Borregaard: *Simon Steen-Andersen*

og dens ekspansion af den forholdsvis bundne sonateform. Den melodiske rigdom er også overvældende og fordeles generøst ud på de melodibærende instrumenter, ligesom Schubert modsat sine forgængeres koncentrerede motivarbejde får sine temaer til at knopskyde i

talrige afledninger og varianter. Med andre ord: denne vidunderlige oktett fører lige lukt ind i den store C-dur-symfoni, som blev til under et ophold i den østrigske provins 1825.

Valdemar Lønsted

Om kunstnerne

Isabelle Faust hører ikke til den type kunstnere der søger berømmelsen og spotlightet, snarere tværtimod, men hun har fået begge dele alligevel. Allerede med sin allerførste indspilning blev hun Gramophones Young Artist of the Year, og bare fra den forløbne sæson kan man nævne en Gramophone Award for indspilningen af Mozarts violinkoncerter — som desuden løb med den fornemste pris, Record of the Year — og et såkaldt Residency på hele fem koncerter i Wigmore Hall, kammermusikkens helligste haller, hvor hun er en højt skattet æres- og stamgæst, ligesom heldigvis her på Hindsgavl, hvor hun nu optræder for tredje gang.

I det hele taget er kammermusikken Isabelle Fausts naturlige udgangspunkt og ideal, også — og måske endda især — når hun spiller med orkester. Hun voksede da også op i et hjem, hvor forældrene havde deres egen amatørstrykekvartet og hver måned, på klassisk tysk maner, gav en *Hauskonzert* i deres hjem. Så hun og hendes bror dannede naturligvis deres egen børnekvartet, med Isabelle som andenviolin, og fortsatte forældrenes tradition. Et projekt der tog fart og førte til master classes hos berømte ensembler som Melos og Lasalle kvartetterne, succesfyldte deltagelser i kammermusikkonkurrencer og endda til små koncertturnéer for de unge musikere.

Desværre for børnekvartetmarkedet blev denne smukke karriere lagt i ruiner af andenviolinens åbenlyse og enorme talent, der må have vokset helt ude af takt med de øvrige medlemmers.

Isabelle Faust begyndte at vinde vigtige violinkonkurrencer, fik undervisning hos Christoph Poppen og Dénes Zsigmondy og efter afsluttet studentereksamen forlod hun helt Tyskland og tilbragte de næste ni år i Frankrig, en usædvanlig rute for en tysk musiker. Den dag i dag længes hun imidlertid efter kvartetlivet, siger hun, og lyder som om hun mener det, violinstjerne eller ej. Men ind imellem lykkes det hende heldigvis alligevel at få klemt noget kvartetsspil ind, som i aften.

Det et tredje gang Isabelle Faust og musikalske venner spiller på Hindsgavl, men det er første gang på historiske instrumenter. Og dog. Faust spiller nemlig på en usædvanlig Stradivarius med det smukke tilnavn "Tornerose". Navnet skyldes, at den lå på et loftsrum i 150 år og "sov", inden den blev fundet og efterfølgende havnede hos den unge Isabelle Faust. Efter den lange spillepause var violinen naturligt nok noget stiv i det og dens klangpotentiale måtte først, som Faust udtrykker det, "kildes frit" igen. En proces hvor violinen hver dag kunne have en klang som den ikke havde haft i går og som stod på i fem år. Siden da har den fulgt hende trofast.

De 150 år på loftsrummet betød også, at den er en af de meget få Stradivarius, som ikke er blevet bygget om og altså har bevaret den originale, kortere hals. Faust bruger den derfor til både den nyeste og den ældste musik og skifter efter behov mellem tarmstreng og stålstreng, barokbue og moderne bue.

10:00 Et kvarter med gårsdagens kunstner
16:00 Andreas Borregaard: *J. Walshe*
17:15 Koncertintroduktion v. Valdemar Lønsted
20:00 **Isabelle Faust (D) med venner**
22:30 A. Borregaard: *Simon Steen-Andersen*

Om kunstnerne (fortsat)

Med hensyn til orkestre på historiske instrumenter, så har Isabelle Faust for det meste arbejdet sammen med Freiburger Barockorchester, et samarbejde der har ført til indspilninger af Schumanns og Mendelssohns violinkoncerter. Trods navnet så har Freiburger Barockorchester nemlig for længst også bevæget sig videre frem i musikhistorien, helt frem til romantikken indtil videre. Til et projekt med Schuberts oktet på historiske instrumenter var det derfor naturligt — og ideelt — at indkalde musikervennerne fra miljøet omkring Freiburger Barockorchester.

Det er et orkester der ofte bliver kaldt for barokorkestrenes svar på Berliner Filharmonikerne, og freiburgerne er da også i samme luksuriøse situation som kollegaerne fra hovedstaden, hvor man ikke skal gå langt for at finde en solist til en fløjtekoncert, fordi man allerede har den førende musiker på instrumentet i folden, Emmanuel Pahud og tidligere James Galway. På samme måde var det et fortroligt ansigt de øvrige musikere så, da Freiburger Barockorchester indspillede Mozarts klarinetkoncert, nemlig Lorenzo Coppola.

Som da også var Isabelle Fausts helt selvfølgelige klarinetistvalg til koncerten i Wigmore Hall her i januar, hvor hendes residency, med karakteristisk selvløshed, blev brugt til at virkeliggøre en koncert med Mozarts og Brahms' klarinetkvintetter på historiske instrumenter i den bedst tænkelige konstellation.

Helt tilsvarende var det Teunis van der Zwart der var solist på naturhorn, da orkesteret indspillede Mozarts hornkoncerter. Ham havde vi i 2013 glæden af her på Hindsgavl, også dengang med Isabelle Faust, blandt andet i Brahms' horntrio. Et stykke som man måske kender fra deres indspilning, også på historiske instrumenter, der straks blev til en referenceversion.

Ulrik D. Andersen

Festivalen støttes af

AUGUSTINUS FONDEN

STIFTET 25. MARTS 1942

LOUIS-HANSEN FONDEN

Oticon Fonden Knud Højgaards Fond

- GRUNDLAGT 1944 -

STATENS KUNSTFOND

DRONNING MARGRETHES
OG PRINS HENRIKS FOND

15. Juni Fonden

KONSUL GEORGE JORCK OG
HUSTRU EMMA JORCK'S FOND

DET
OBELSKES
FAMILIEFOND

Middelfart
KOMMUNE

koda kultur

BECKETT-FONDEN

DEN FABERSKE FOND

GANGSTEDFONDEN

TOYOTA FONDEN

A/S Fehr og Co.s Fond

GOETHE
INSTITUT

SOLIST
FORENINGEN
af 1921

HINDSGAVL SLOT

10:00 Et kvarter med gårsdagens kunstner
16:00 Andreas Borregaard: *J. Walshe*
17:15 Koncertintroduktion v. Valdemar Lønsted
20:00 **Isabelle Faust (D) med venner**
22:30 A. Borregaard: *Simon Steen-Andersen*

10. juli
Hindsgavl Festival
50. sæson 2018